

บทละครชุดวันครู
๑ ๒

เรื่อง

วันนีครูไม่มา

โดย

แม่นมادت ขวาลิต

ผู้จัดพิมพ์

พิมพ์ชัยศึกษากรณ์

๔๒ ถนนประชาธิปไตย พระนคร

๑.๕๐ บาท

หนังสือดีสำหรับเด็ก

เป็นทางหนึ่ง

ในการลดปัญหาเด็กวัยรุ่น

ในวนหน้า

คำนำ

บทละครเรื่อง “วนหกรไม่มา” นี้ ดิฉันได้เขียนขึ้น
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อแสดงทางวิทยุศึกษา เนื่องในวันครู
ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ นับเป็นบทละครเรื่องแรกเกี่ยวกับครุฑดิฉัน
ได้เขียนขึ้น ตั้งแต่นั้นมา ดิฉันก็ได้เขียนบทละครวิทยุในวัน
ครูให้แก่วิชศึกษาเป็นประจำ ที่แรกก็ไม่ได้ตั้งใจจะจัดพิมพ์
ขึ้น แต่เพื่อนฝูงบางคนที่ได้ฟังมาบอกว่า ควรจัดพิมพ์ขึ้น
เพื่อให้ผู้อ่านที่ไม่ได้ฟัง ได้อ่านบ้าง เพราะเป็นทหวนอ่าน
และชวนให้คิด ดิฉันเองเมื่อเขียนบทละครนี้ ก็ได้ระดถถึง
คุณครุฑหลาย ๆ ท่านที่ได้มีพระคุณอบรมสั่งสอนมา จึงได้
ตั้งใจเขียนอย่างเต็มความถำมารถ ฉะนั้นจึงได้เห็นคล้อย
ตามท่านที่กรุณาแนะว่าควรจัดพิมพ์ บทละครเหล่านี้ขึ้นไว้
หนึ่งต่อเล่มจนถึงได้เกิดมขึ้น และเพื่อให้อ่านง่ายขึ้น ดิฉัน
ได้ดัดแปลงบทละครวิทยุ ให้มาเป็นบทละครสำหรับแสดง
บนเวที เต็มคำอธิบายเกี่ยวแก่นากดงไว้ หวังว่าท่านผู้อ่าน
คงจะได้ประโยชน์ตามสมควร โรงเรียนใดจะนำไปแสดง
ในวันครูบ้าง ดิฉันก็ยินดีให้นำไปแสดงได้

แม่นมาศ ขวลิต

วันรับเสด็จนิวัตสู่พระมหานคร

พุทธ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๔

คึกฤทธิ์ ปราโมช ประยูร จรรยาวงศ์

ถือเป็นมงคลฤกษ์ เบิกโรงหนังสือดีสำหรับเด็ก
ชุด สุขเล็ก พ่อแม่แลครูจะหมดกังวลเรื่อง
หนังสืออ่านสำหรับเด็กอีกต่อไป

รุ่นแรกขอเสนอ

ดึกกับพี่เหินยง ของ พ. สบสมัย

ปลาบู่ทอง ของ แม้นมาล ขวลิต

กระต่ายกับนักตกปลาฝีมือเอก ของ ส. ลักษณะ

ฯลฯ

ซื้อได้ที่พมลชัยศึกษาภัณฑ์และตามร้านหนังสือทั่วไป

ตัวละคร

เด็กชายแกะละ	อายุประมาณ ๘ ขวบ เป็นเด็กซุกซนมาก
เด็กชายแก่น	อายุประมาณ ๘ ขวบ เป็นเด็กซุกซนมาก
เด็กหญิงแก้ว	อายุประมาณ ๑๒ ขวบ เป็นเด็กเรียบร้อย
เด็กหญิงแหวน	อายุประมาณ ๘ ขวบ พี่เด็กหญิงหวาน
เด็กหญิงหวาน	อายุประมาณ ๖ ขวบ
นางนวล	ชาวบ้านหนองน้ำแห้ง อายุประมาณ ๔๕ ปี
นางสาวน้อย	ลูกนางนวลอายุประมาณ ๒๐ ปี
นายทิม	คู่รักของนางสาวน้อย อายุประมาณ ๒๔ ปี
เจ้าหน้าท่น่วยอนามัย	เป็นผู้ชาย อายุประมาณ ๓๐ ปี
มรรคทายก	อายุประมาณ ๕๐ ปี
เสมียนแผนก	
ศึกษาริการอำเภอ	อายุประมาณ ๔๐ ปี

ฉาก

ฉาก โรงเรียนประชาบาลในตำบลเล็กๆ แห่งหนึ่ง
ดมมุดวราชื่อตำบลหนองนาแห่ง แต่ดังให้เห็นถึงความผด
เคืองของตำบลนั้น อาคารเรียนเป็นศาลาวัด ไม่มีฝา ฉาก
เขียนเป็นรูปศาลาวัดเก่าๆ โด่งๆ บนเวทีมีโต๊ะเรียนขนาด
นั่งสองคนแบบเก่าอยู่ ๓-๔ ตัว โต๊ะเหล่านี้นั่งข้างในทางคนดู
ด้านหน้าโต๊ะเรียนมีโต๊ะครู มีกระดานดำบนขาหยั่ง ใก้
กระดานดำมีตุ๊กตาเล็กๆ หนึ่ง ด้านหลังของโต๊ะเรียนมีเตา
ไฟ มีกาน้ำวางอยู่ข้างเตาไฟ มีม้ายาวสำหรับนั่ง ๒ ตัว

เปิดฉากเป็นเวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียน เด็กชายแกละ
กับเด็กชายแก่นนั่งคุยกันอยู่ที่โต๊ะเรียน

แกละ เฮ้ย แก่น เอ็งทำเดชะการบ้านทครูให้เมื่อนาน
หรือยังวะ ขอดอกหน่อยดี

แก่น ดอกอะไรล่ะ ข้ากำลังจะขอดอกจากเอ็งนะดี
ทำไม่ได้ซักข้อ ยากจะตายไป

แกละ ตายตะวา โดนไม่เรียนแน่ ทำยังได้

แก่น หักไม้เรียนทั้งเดี่ยวเอาไหมล่ะ ครกแกยังไม่มา
เราแอบไปข้างหลังคเอาไม้เรียนมาหักทั้งเดี่ยว

แกละ เปื่อยการคิด หักทั้งเดี่ยว แกกให้ไปคตมาใหม่
แถมยังโดนหวดกันต้องเท่าตัว ฐานหักไม้เรียน
ทั้งเดี่ยวออก

แก่น เอ้อ ใครจะไปรู้ว่าเราหักไม้เรียนทั้ง ยังไม่มีใคร
มาตักคน

แกละ แต่ครกแกต้องรจนได้ แกมตาอะไรของแกก็ไม่
วะ ใครทำอะไรทไหน แกรุ่มด เอ็งดื่มไปแถว
วันก่อนนทเราแอบไปขโมยรังกนนะ ยังไม่มีใคร
มาโรงเรียนตักคน แต่ครกแกกรจนได้

แก่น จริง จริงของเอ็ง ทำไงคหว่า ซักเจ็บ ๆ กัน
เดี่ยวแถว เพียง วันนครอยามาเดยนะ

แกละ ไม่จำเรื่ออีก ครวเราไม่เคยขาดสอนตั้งวัน ครว
 ก่อนน พายัพดเอกังไม้หักตงมา ฟาดไห่เค็ด
 แกลงอุตดำให้เอาผ้าคตองไห่มาโรงเรียน แถม
 ยังใช้พวกรเราเขียนกระดานดำเดี่ยวเกือบตาย ทำ
 มันจะคตองทนให้หวดกันเดี่ยวแล้ว

แก่น นากดวจะคตองเป็นอย่างนี้ ซวยซมด เออน เมอก
 ข้าเห็นอะไรอย่างหนึ่งทคั่นหวารมหนองโนนนะ

แกละ อะไรละ

แก่น (กระซิบ) นกเขาเด็คคหนึ่ง มันมาทำรังทคั่น
 หว่า ข้าคิดว่ามันคตองออกไข่แล้วแน่ ๆ นังคตอเมีย
 มันนอนอยู่ในรังไม่ไปไหน

(แก้ว เดินถือหนังสือและปืนโตเข้ามา หยุดฟัง
 แกละกับแก่นพูด)

แกละ จริงหรือวะ เอ็งอย่าโกหกนา

แก่น เอ๊ย จะไปโกหกเอาอะไรกัน ข้ายันม องอยู่ตงนาน
 เอ็นเด็กเรียนแล้ว เราไปเก็บไข่กันใหม่ละ

แกละ เอาสิ ชักอยากได้เต็มทีแล้ว วันหน้าครุไม่มา
ก็หวานซินะ

แก้ว หวานอะไรกัน คิดอ่านวังแกนกะชิ ครุห้าม
แล้วไม่ใช่หรือว่า ไม่ให้รังแกสัตว์ ไม่ให้ยิงนก
ไม่ให้เที่ยวขโมยไข่นกมาเล่น

แก่น มาแล้วโว้ย แม่คนโปรดของครุ อย่ามายุ่งกับ
เขาหน่อยเตยน้า

แก้ว ยุ่งอะไร คอยดูนะ ใครไปขโมยไข่นกเราจะ
ฟ้องครุ

แกละ เชิญ เชิญ แม่คนช่างฟ้อง

แก้ว จริงๆ นะ ทำไมไม่รู้จักจำกันมั่งเคย ครุบอกก
ันแล้วว่า อย่าเที่ยวรังแกนก นกมันช่วยทำลาย
แมลงรูหรือเปล่า คักแดนกินข้าวของเราเสีย
หายหมด เพราะพวกเราเที่ยวจับไข่นก เทียบ
ฆ่านกเสียหมด

แก่น หนวกหจริง แกละ เราออกไปวิ่งเล่นที่สนาม
กันดีกว่า

แกละ ไปยิงนกกันดีกว่า แกเอาหนึ่งตัวก็มารูป่า

แก้ว คอยคนนะ จะบอกครู

แก่น } เชิญ เชิญ ชำมาตามศอก ไปบอกคุณครู
แกละ }

(แก่นและแกละวิ่งออกไป)

แก้ว เกตยคนาหนาเหลือเกิน ต้องคนนี้ ตั้งแต่เที่ยว
วังแกสัตว์ ครูห้ามก็ไม่ฟัง

(แก้วเดินไปที่โต๊ะเรียนของตน เก็บหนังสือไว้
เอาปืนโตไปวางข้างฝาแล้วเดินไปที่เตาไฟ จัด
การติดไฟ หัวกาน้ำเข้าโรงไป เป็นที่ว่ไปตัก
น้ำใส่กา ระหว่างนั้นเด็กหญิงหวานกับเด็ก
หญิงหวานเดินออกมา หวานร้องให้ เช็ดหน้าตา
แก้ว เดินหัวกาน้ำกลับเข้ามา เอากาตั้งไฟ)

หวาน นิ่งเสียทีเถอะนา นิ่งหวาน เคยวกได้กินข้าวแล้ว

แก้ว อ้อ แหวนรี นิ่งหวานร้องให้ทำไมอีกตะ

หวาน มันหิวข้าว พี่แก้ว หนักหิว เมื่อเสานแม่แกไม่
สบาย ลูกชนหุงข้าวไม่ได้ แกบอกให้มาขอครูกิน

แก้ว เอ้อ แม่เองเมื่อไหร่จะหายเดี๋ยวล่ะ ขอข้าวคร
กินกันทุกวัน วันนครยังไม่มาเลย

หวาน (ฮือ-ฮือ) หิวข้าว

แก้ว เดียวก่อน ยังไม่ได้คิดไฟเลย แหวนช่วยคิดไฟ
หน่อยซิ กำลังจะตม่นาอยู่เขยวนา

หวาน ฮือ ฮือ จะกินน้ำ

(แหวนทำท่าจะไปรินน้ำจากกา)

แก้ว อย่า อย่า อย่าให้น้องกินเข้าไป น่ายังไม่ได้ตม
ครตั้งไม่ใช่หรือว่า ให้กินน้ำตม อหิวาต์กำลัง
ระบาด เอ็งจำไม่ได้รี เดียวได้ตายดอก

แหวน ไม่เป็นไรดอกหน้า พี่

แก้ว ไม่ได้ ไม่ได้ หวาน หิวข้าวไหม

หวาน หิวจะ

แหวน ฉันทิหว พี่

แก้ว หิงเดีย วันนครยังไม่มา เอาข้าวของพี่ไปกิน
ก่อน ในปิ่นโตนั้นแหละ

(เด็กสองคนวิ่งไปหยิบปิ่นโต)

แก้ว ระวังหน่อย นี่ไปล้างมือกันเสียก่อน
(แหวนกับหวาน เดินออกไป เป็นที่ว่าไปล้าง
มือครู่หนึ่งกลับเข้ามา ยื่นมือเบ๊ยกๆ ให้แก้ว
ดู แก้วพยักหน้า เด็กแหวน กับหวานยกปิ่นโต
ไปนั่งที่ม้ายาว รื้อปิ่นโตออก แล้ว กินข้าว)

แหวน ข้าพไม่เห็นอร่อย ดูข้าวกูไม่ได้ จนนครมา
ตายจัง

แก้ว ไม่อร่อย อย่ากิน ให้กินแต่อย่างจะมาพดมากอก
ประเดี๋ยวให้อุดเสียเดยนี้ บ่อน้องเฮ้งม่งดีแหวน
กินเอา กินเอาคนเดียวแหละ นังหวานอย่ากินให้
เดอะเดอะ

หวาน พี่แก้วไม่กินเหตอ

แก้ว ข้าเต็มปากอย่าเพิ่งพุด เดี่ยวข้าติดคอตาย
ครูสอนไม่รู้จักจำ พี่กินแล้ว ข้าเข้านะ

หวาน แม่พี่แก้วเขาหึงข้าให้กินเหตอ

แก้ว เออ แม่พี่ไม่ได้เจ็บไขเหมือนแม่เฮ้ง น้าไม่
ครู เฮ้งกอดข้าตายสินะ

แหวน ทำไมครยังไมมาละพี่ ฉันทายากกินอายอะไรเค็มๆ
ที่ครเก็บไว้ในคั้นะ

แก้ว อย่างงักเคย จะกินโน้นกินนี้

แหวน นำ พหิบบให้หน้อยช

แก้ว หิบบได้รึ ครไมอยู่ หิบบของใครต้องให้เจ้าของ
อนุญาตก่อน แกเจ้าเตี้ยมั่งชแหวน
(แก้วเดินไปนั่งท่มาเรียน หิบบหนังสือออกมา
อ่าน ระหว่างนางนวล นางสาวน้อย และ
นายทิมเดินเข้ามา)

นวล ครแกพดแน่นะ นางน้อย

น้อย ไร่ แน่ดีจ๊ะ ฉันทะโกหกแม่เอาอะไรกัน

นวล เอาอะไร ก็เอาผดประโยชน์ด้วนตัวเองนะดี
เอะอะอะไรเองก็อ้างครเรื่อย

น้อย แม่ ค่อยๆ หน้อยดีจ๊ะ อายเด็กๆ มันน่า

นวล อายมันทำไม เรามันครเดียวกันทั้งนั้น เข้าๆ
แกต่อนเด็กพวกนี้ คำๆ กัดอนพวกข้า ถ้าคร
แกพดยงจนจริง ข้ากเซอ กตวแต่เองจะมา
โกหกเท่านั้นแหละ

(นวล น้อย และทิม เหลียวดูรอบๆ มองหาครู
แกละ และแก่นว้างไล่เอะอะกันเข้ามา)

ทิม หนวกหูจริง น้ากตัวครูยังไม่มา เขี่ย ไอ้แก่น
ครูแกไปไหนวะ

แก่น ยังไม่มาคอกพี่

แกละ หวานๆ การบ้านเราก้ยังไม่ได้ทำ น้ากตัวจะไม่
มาเสียแน่ๆ

ทิม เอ ครูแกไม่เคยมาสายเลยนี่หะ นี่ก็แตกดำโง
ถึงเวตาเรียนแล้วนี่หะ
(แกล้วลุกมาที่ทิม)

แกล้ว เคยไปแล้วละ น้าทิม คุณาพิกาแตกที่ครูทำไว้
กตางดีนามดี แก่โหมงกว่าแล้ว ฉันทเป็นหวงจ้ง
เคย แกจะเป็นอะไรไปก็ไม่วุ่นา

หวาน หิวข้าว ฉันทหิวข้าว

แกล้ว หิวอะไรอีกละ กินของเขาจนหมดแล้วยังร้อง
หิวอีก

หวาน ยังไม่ได้กินข้าวของครู

ทิม น้าหวาน แม่เอ็งยังไม่หายอีกรี

หวาน ยังจ๊ะ น้า เขาถูกชนหุงข้าวไม่ไหว ฉันทหิว

แก้ว อย่าไปพึ่งมันเตย น้ำทิพย์ ดินให้กินแล้วตะ แหม
เป็นห่วงครจ้งเตย

ทิพย์ แล้วใครหุงข้าวให้แม่เอ็งกินล่ะ แหวน

แหวน ครกเอให้น้ำดำเขาไปให้แม่จ้ะ แต่น้ำดำเขาไป
สาย ๆ หิวจะตาย

แก้ว หิวอกคน เดียวฟาดเขาดักเผยะดอก ให้กินแล้ว
ยังจะบ่นอก

น้อย แม่ ครยังไม่มาเตย

นวล สายแล้ว ยังไม่มาอีก แกไม่เคยขาดโรงเรียน
นี่นะ หรือแกไม่สบาย คำ ๆ แกยังสอนทุกวัน
ข้าเสียอกมานั่งไม่นาน

(แกล้งดั่งผมแหวนกับหวานเล่น แก่นวิ่งออกไปข้างนอก)

น้อย เราคอยอยู่ก่อนแล้วกัน แกไม่มาจริง ๆ ค่อย
ตามไปดักที่บ้าน อ้าวนั่นอะไรกันล่ะ โอ้แกตะ
แกดังเดกทำไม เดียวโดนตะ

แก้ว แหวน อย่าเข้าไปใกล้ไฟ ออกมานี่ ๆ เด็กอะไร
ชนจริงเชียว นั่งตง นั่งหวานนั่งตง ดูแก่นช

ขโมยขนต้นส้มโออีกแล้ว เคยไปฟ้องหลวงพ่อ
ให้ท่านเคียดให้เช็ดเชียว

(นวล น้อย และทิม นั่งลงบนม้ายาว แกละ
วิ่งตามแก่นออกไปข้างนอก เจ้าหน้าที่อนามัย
แต่งกายแบบตรวจการเดินเข้ามา มีกระเป๋
ใส่ยามาด้วย แกละแก่นวิ่งแข่งตามเข้ามาด้วย)

เจ้าหน้าที่เอ้า หล็กหน้อย หล็กหน้อยเล็ก ๆ คุ
ไปไหนนี่ ทำไมเพ่นพ่านกันยง คุณคุรับคุณคุ

แก้ว คุยังไม่มาเตยคะ

เจ้าหน้าที่อะไร สายบ้านนแล้ว

แก้ว คุแกไม่เคยมาสายดอกคะ น่ากลัวจะไม่สบาย

เจ้าหน้าที่แยจจริง ว่าจะฉีดยาให้นักเรียน คุไม่อยู่จะทำ
ยังไฉนี้ แกขอยาปัจจุบันพยาบาลไว้หลายขนาน
ด้วย นึกเอามาแล้ว คุไม่อยู่เสียอีก

ทิม คุนเอามาแล้ว ก็ฝากเด็กเขาไว้ก็ได้ันคุรับ
ไม่ต้องหอบกลับไปอีก

เจ้าหน้าที่ไวใจได้รี้ เด็กนี้ เคยเปิดกินเข้าไปจะว่าไ

ทิม คงไม่กินดอกครับ ยามันไม่อร่อย
 เจ้าหน้าทีจริง ๆ แค่นี้แอบเอาไปบ้านเดียละ ยานี้
 ดำหรับทุกคนในหมู่บ้านนเดียด้วย ใครเอาไป
 เป็นส่วนตัวเดียไม่ได้ละ

ทิม คงไม่เอาไปดอกครับ ครูแกสอนไว้นักหนา
 เรื่องไม่ให้เอาของส่วนรวมไปใช้เป็นส่วนตัว ผม
 รับรอง

เจ้าหน้าที แน่ะ ไหนละ คุญแจตุ้ยอยู่ที่ใคร ครูไม่อยู่
 ใครถือคุญแจอีก

แก้ว ฉันทเองคะ

เจ้าหน้าที เอา เก็บใส่ตู้ให้เรียบร้อย จะต้องรีบไปบอกคร
 ด้วยนะว่า ประเดี๋ยวจะแวะมาอีก (เจ้าหน้าที
 อนามัยเดินออกไป แค้นแกละ หวานแหว่น วิ่ง
 ตามออกไป เสียงเจ้าหน้าทีร้องว่า “หลัก
 หน้อย หลักหน้อย เดี่ยวรทจะทักเอา” เสียง
 รทยนต์เคลื่อนที่ แก้วลุกขึ้นไปชะเง้อดูเข้าไป
 ในโรง เสียงมรรคทายกพูดอยู่ในโรง)

มรรคทายก เอ นี่ทำไมเด็ก ๆ มันเพี้ยนผ่านกันยั้ง ครูไป
ไหนเดี๋ยล่ะ เอ๊ย ใครชนคันล้มโอไฉยตงมา ๆ
(มรรคทายกออก)

นวล ครุยังไม่มาเดี๋ยล่ะ เด็ก ๆ พวกมันสนุกกันใหญ่ ที่
เรียบ ๆ ร้อย ๆ ก็ถูกไอ้แก่นมันกวนเดี๋ยตลอดเวลา

มรรค ๑ เอ ครูไม่เคยหยุด ไม่เคยส่ายเดี๋ยนี้

นวล นันตี ฉันทักจะเป็นห่วงนา แกจะไม่ส่ายก็ไม่วูต๊ะ

มรรค ๑ เฮอ ครูบ่วยไปเดี๋ยคนนั่งตะแย ทั้งบ้านหนอง
น้ำแห่งนี้ได้อาศัยครุแก่อย่มากเดี๋ยด้วย นันจะ
มาปรีक्षाแกเรื่องทอดกฐินป็น ท่านดำภารว่า
กระทรวงศึกษา จะมาทอดกฐิน ที่วัดเรา เดี๋ยด้วย
ท่านรัฐมนตรีท่านจะมา ไม่รู้อะไรรับรองกันยั้งไฉ
บ้านนอกชอกนา ทำเฮอ ๆ ซ้ำ ๆ ท่านจะว่าเอา

นวล ท่านรัฐมนตรีจะมาเชียววัน

มรรค ๑ นันนะซี นึกไถ่เวลาเช้าเดี๋ยนะ จะต้องทำยั้งไฉ
กันบ้าง รับรองท่านผู้ใหญ่ยังงั้นพวกเราก้ไม่เคย
ต้องปรีक्षाครุแก เดี๋ยแม่นวดมาทำไมล่ะ

นวล โอ๊ย เรื่องมันยุ่ง ฉันจะมาให้ครูแก้คดีสินความ
นี้หน่อยลูกสาว...

น้อย แม่ เรื่องนี้หน้อยเท่านั้นแหละจะ นำ นิน
ชักเป็นห่วงครูแล้วนา ไปที่บ้านแก้คดีว่า
(แหวนกับหวาน ไล่กันเข้ามา ผลักกันไปมา
อยู่ริมกองไฟ)

ทิม ฉันไปเอง บ้านครูอยู่ไกลออกไป น้อยคอยด
เด็ก ๆ พวกนี้ไว้มากแล้วกัน ชักจะยุ่งกันใหญ่แล้ว
คืนนี้แหวนนี่ นิ่งแหวนไปหาคะเมนอนอยู่แถวเตาไฟ
เดียวเออะ

มรรค ๆ ฉันเห็นจะต้องรีบไปบอก สัมภารท่านก่อนเพื่อครู
ไม่สบายจริง จะได้หาทางแก้ไขยังไม่ว่าจะไป
ปรึกษาใครเลย

(มรรคหายกออก แกละกับแก่น เข้ามามองดู
ที่โต๊ะครู แล้วหันไปยิ้มให้กันอย่างดีใจ)

แก่น เย้ แกละ น้ากตัวครูไม่มาแน่ ๆ วนนี้

แกละ นินนี่ โชคดีต้องชน ไม่ถูกหวดกัน (กระซิบ)
แล้วยังจะไปเก็บไข่มุกได้อีกด้วย

แก่น (กระซิบ) เออหว่า ปะเหมาะะ ยิงพอยิงแม่นัน
เอามาปั้งกินให้ร่อย เอ็งเอาหนังสือคัมภีร์
เปล่า

แกละ เอามา แต่กระตุนมีต้องตามลูกเท่านั้น

แก่น ไม่เป็นไร ของขามเยอะ เดียวเราวิ่งไปกิน
ดีกว่า

แกละ จู๊ย ค่อยๆ หน้อย อย่าให้แก้วมันไต่ยีน

แก่น กัดอะไรมัน ครุไม่อยู่ แกดต้องเจ็บแน่ๆ

แกละ เดียวพร่งนแกมา หน้แก้วมันพอง เราก็ก่แยกัน
เท่านั้น

น้อย (ลุกขึ้น) เอาเงียบๆ กันหน้อยเด็กๆ ที่ของใคร
ใครหน้ ต้องคนนั้นนะ แก่น แกละ ชุบชิบอะไร
กัน แกละ กัดบไปหน้ที่ของเอ็งดี

แกละ เอ๊ย ไอ้แก่น เรามักรใหม่แล้วละ

แก่น หน้อย เป็นครตงแต่เมื่อไหร่ (แอบลั่นหลอด)

น้อย อย่าพูดมากนะ แน่ แดบถนหลอด เดียวเออะ
ไอ้แก่น (ทำท่าจะดี แก่นผลักม้านั่งให้ล้ม แล้ว
วิ่งออกไป แกละวิ่งตามไปด้วย)

- น้อย ไช้แก่นมานี้ ไช้แกจะจจะหนีไปไหน
- นวล อย่าไปยุ่งกับมันเดี๋ยวนี้หน่อย เอ็งไม่ใช่ครไ้บา
เด็กมันจะไปเชื่อที่ไหน มันคงไปเสียกิดแล้ว จะ
ได้ไม่เอะอะ รำคาญมันแกวมัน มันจะทอง
หนึ่งดื้อ หนึ่งแกวมันชยัคณา
- น้อย เรียนเก่งเสียด้วย ปีนักษบ ป. ๔ แล้ว เห็นครู
แก่ว่าจะช่วยพูดให้ไปเรียนต่อที่จังหวัด
- นวล เรียนแรนไปทำไม แล้วกักตบมาทำนาอย่าง
ไอ้ทิมอีกนั่นแหละ ถ้ามจริง ๆ เอะหนึ่งน้อย ทิม
นะ มันดีกว่าคนอื่นยังงิใคร ๆ เขาได้เรียนแล้ว
ก็ไปทำงานที่อำเภอ มีหนามตา เจ้าทิมกักตบมา
ไถนา
- น้อย โห้ แม่ ถ้าใคร ๆ ไปทำงานอำเภอกันหมด
ใครจะปลูกข้าวให้เรากินล่ะแม่ ครูแกกับบอกว่า
ทำไร่ไถนาเป็นงานซึ่งจำเป็น ถ้าคนเราทงนากัน
หมด เศรษฐกิจของชาติเราก็จะอ่อนแอหนัก
พทมเขาเชื่อครูเขาจึงไม่ยอมไปเป็นเด็มนั่น ฉนั้น
ว่าเขาคิดถูกแล้วนะแม่

นวล ภาระก็จะเกิดอะไรของเอ็ง ข้าไม่รู้เรื่อง แต่ข้า
ว่าไปทำงานที่อำเภอแหละดี งานก็สบาย เงินก็
ได้ ไปไหนก็มีคนนับถือ

น้อย โอ๊ย แม่ สบายอะไร นั่งหงัดหงัดแข็งในห้อง
แคบๆ ยั้งงั้น สบายรีแม่ เงินทองได้ก็ไม่ดีดังคำ
เรื่อง ความนับถือ นะคนเรา ถ้าทำตัวเป็นคนดี
ใครๆ ก็นับถืออย่างแม่ ฉันก็ว่าเป็นคนน่านับถือ
เพราะแม่เป็นคนดี

นวล โอ๊ย ยายมาขอย่อย

น้อย อ้าว ฉันพูดจริง ๆ นะแม่ ไม่เชื่อแม่ถามครูดีกว่า
ได้ พูดถึงครู ฉันก็จะไม่สบายใจแล้วสิ พัทธ
ก็หายไปเลย

(หวานไปหยิบถ้วยน้ำ ทำท่าจะไปรินน้ำกิน)

นวล เอ็งก็อ๋อ ทิมมันเพิ่งไปเมื่อตะกอนเอง บ้านครูอยู่
ตงไถ่ บ้านนี้ยังไม่ถึงกระมัง เอานั่น นั่งหวาน
นั่งหวาน ยาย...

(หวานทำน้ำร้อนหกถูกมือ ปล่อยด้วยตก ร้อง-
ไห้โฮ แก้วรับลูกจากม้านั่ง)

แก้ว ตายจริง น้ำร้อนตกหนึ่งหวานแดง

แหวน มันจะกินน้ำ

แก้ว (ดู) จะกินน้ำก็ไม่รู้จักบอก รินเองได้รี น้ำยัง
ร้อนจ้อยเตย ตายแล้ว โดนเข้าเต็มมือเตย

นวล เอานาปดาราดี น้ำปดามใหม่

น้อย ดินตัยาดิแก้ว ยาแก่น้ำร้อนตกใหม่ นิ่งเดี่ยว
หนึ่งหวานเองมันยงนกน

แก้ว อย่าคุมมันเตยพี่ มันเจ็บ (ไปต้ต้ยา และไขต้)
แหม ฤๅญแจนก็ไขยากจึ่งเตย ยาจะมหรือเปด่า
ก็ไม่รู้ ไม่เคยมีใครโดนน้ำร้อนตกเลยด้วย
(คันหาขวดยา) เอามได้แน่ ได้แล้วจะพี่

น้อย ตั้งมือมาดีหวาน จะได้ยาให้

(หวานส้อมือให้ น้อยเอายาทา หวานสะบัดมือ
เร่า ๆ)

หวาน โอ๊ย เจ็บ เจ็บ เจ็บ

แก้ว ได้ยาแก้หทัยเจ็บ นะหวาน มาพ้จะพันแผดให้
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ท่นอย่าชนนิก จะกินนามอกฟัดยักอน นิงเดีย
 นิงเดีย

น้อย เอื้อ ครุไม่มาเดี่ยวคนหนึ่ง มันยังกันไปหมด
 หนึ่งแหว่นหนึ่งๆ นะเอ็ง นี่อายแก่นกับอายแกละ
 ก็หายไปไหนไม่รู้ อ้าว โน่นใครมาละ ครุกระมัง
 (เสมือนแผนก ศักดิ์หาธิการ อำเภอดินเข้ามา
 แบกกล่องกระดาษขนาดใหญ่เข้ามาด้วย พอ
 เข้ามาก็วางกล่องบนโต๊ะเรียน แก้วเดินเข้า
 ไปหา)

เสมียน ครูไปไหนละ เด็ก ๆ

แก้ว ครยงไม่มาดอกจะ

เสมียน อะไร ด้ายบ้าน^๕นี้^๖ ยังไม่^๗มา^๘อกร^๙ คุ^{๑๐}ร^{๑๑}แก^{๑๒}ไม่^{๑๓}
เค^{๑๔}ย^{๑๕}มา^{๑๖}ด้าย^{๑๗}นี้^{๑๘}

แก้ว ฉันนี่แกเป็นอะไรก็ไม่รู้ น้าทิมเขาไปอยู่ที่บ้านแก
แล้ว คุณเขาหนึ่งดีต่อมาเปลี่ยนใหม่หรือจะ

เสมียน เออ จะเอาที่ฝากไว้กลับคืนไปด้วย ป่านอ่านกัน
หมดแล้วสินะ

แก้ว ยังไม่หมดดอกจุง มื้อยด้ามเดิม มันยากไป
หน้อย ใครๆ อ่านไม่รู้เรื่อง ต้องคอยให้ครูอ่าน
ให้ฟัง ครูไม่ค่อยว่างเลยอ่านไม่จบ

เสมียน ด้ามเดิมนั้นเอาไว้ก่อนก็ได้ เดิมอื่นๆ ดุงจะเอา
คืนไป แต่วณครูไม่อยู่ ใครจะได้เช่นรับเช่นดังตะ
แยจจริง ท่านจะเอารายงานประจำปีของห้องสมุด
เดี่ยวยนาทำไงดีล่ะ

นวล ก็คอยอยู่ก่อนสิ พอดีเขาไปดูที่บ้านแกแล้ว
ประเดี๋ยวคงจะรู้เรื่อง

เสมียน ก็เห็นจะต้องคอย ไม่งั้นต้องแบกหนังสือมาใหม่
หนักแรงเปล่าๆ แต่นั่น ออกไป ตรงโน้น ประ-
เดี๋ยวจะ

(เสมียนเดินออกไป ทุกคนกระสับกระส่าย
แก้วเอากล่องหนังสือไปวางไว้บนโต๊ะครู่ แล้ว
กลับมาอ่านหนังสือประเดี๋ยวๆ ก็ลุกขะเง้อ

ดูเข้าไปในโรง แหวนกับหวานนั่งชม ครู่หนึ่ง
มีเสียงแกละร้องในโรง “ช่วยด้วย ช่วยด้วย”
ทุกคนตกใจ ผู้ดูลูกก็นมองไปทางเสียงแกละ
วิ่งพรวดพราดเข้ามา)

แกละ ช่วยด้วย ช่วยด้วย

น้อย อะไรกัน อะไรกัน

แกละ ไอ้แก่น (เสียงทอບ)

น้อย แก่นเป็นอะไร

แกละ มันตกต้นไม้

ทุกคน ตกต้นไม้ ที่ไหนล่ะ

แกละ ตรงโน้น ที่ต้นหว้า ริมหนองข้างโน้น

ทุกคน ทำไมถึงตกล่ะ

แกละ มันป็นไปเอาไข่นก

แก้ว ดมหน้าหน้า ครอบอกแก้ว

น้อย เร็ว ๆ เข้า อยู่ที่ไหน พาไปชี้

(แกละวิ่งออกไป แก้วตามไปติด ๆ กัน แหวน
กับหวานทำท่าจะออกไปด้วย แต่น้อยห้ามไว้)

น้อย หวานกับแหวนไม่ต้องไป นั่งคอยอยู่นี้แหละ
แม่ช่วยตเด็กสองคนนี้ไว้ด้วย

แหวน } ไม่เอา จะไปด้วย
หวาน }

น้อย ไปไม่ได้ นั่งตง (น้อยออกไป)

นวล นั่งตง นั่งแหวน นั่งหวาน ไม่ต้องไปยุ่งกับเขา
อย่าดอหนักเลย

(ระหว่างที่นวลกำลังบังคับให้เด็กแหวน และ
หวานนั่งตามที่ มีเสียงรถยนต์ดังเข้ามา พอ
เสียงเครื่องยนต์หยุด เจ้าหน้าที่อนามัยก็เดิน
เข้ามา)

เจ้าหน้าที่ อ้าว นี่ไปไหนกันหมดละ

นวล เขาไปกันทางริมหนองเยะ เด็กตกต้นไม้ตงมา
คนหนึ่ง

เจ้าหน้าที่ อ้าว ไปถึงไปเที่ยวปั่นต้นไม้กันละ ครูยังไม่มา
อีก

นวล ก็ยังนะดียะ มันถึงยุ่งกันใหญ่ ครูแกจะไม่สบาย
ไปก็ไม่รู้ละ

เจ้าหน้าที ไม่คงได้นัดยากันละวณัน แดวณเดกตกคณไม
อยู่ทีไหนละ

นวล เขาว่าทางริมหนองยะ

แหวน ทางโน้นแน่ะ หนวีจิก

เจ้าหน้าที เป็นใจบางกไม่ว ครัวก็ไม่อยุ่ ไหนหนองพาดิน
ไปต่น้อย จะได้อ่วยเหลอ ดแต่มาท่นเขาพอด
นะ เอ้า นำหน้าซี
(แหวน กับเจ้าหน้าทีออกไป)

หวาน ฉันทไปดัย

นวล ไม่ตอ้งไปย่งกะเขา นังตงท่นแหตะ

หวาน อ้อ อ้อ หิวข้าว
(เสมียนกลับเข้ามา)

นวล อ้าว กตบมาแดวเรอะ แหม มินยุงกันเหลื่อเกิน
ฉันทมาคอยครแต่เข้า มีจระให้แกอ่วยตัดดินให้
ตักท่น้อยเท่านั้นแหตะครแกกเกิดไม่วา พวกเด็กๆ
กยงกันจริง

เสมียน เรองอะไรกันละ

นวล เรื่องลูกสาวฉันนะชียะ ฉันจะให้เขาแต่งงานกับ
นายเขาค่ะคนที่อำเภอโนะ เขาว่าเขาสอบอายุที่
จริงอายุที่มากเป็นคนที่ แต่ฉันเกลียดความไม่รัก
ยศ รักศักดิ์ ชอบแต่จะขุดอยู่กับรักกับนา

เสมียน กัดแฉกหน้า ทำไรทำนาของเรา มีกินมีใช้ ไม่
ต้องบอกคนอื่น

นวล พูดอย่างนอกคนหนึ่งแล้ว นั่งลูกสาวของฉัน
บอกว่า ครุแกพูดอย่างนเหมือนกัน ฉันว่ามัน
โกหก เพราะมันชอบเจ้าที่มัน ฉันจะมาหาครุให้
แก่นย่นคำ ถ้าครุแกพูดจริง ฉันก็จะยอมมัน

เสมียน แกคงจะพูดจริงแหละ ที่จริงก็ถูกของครุแก
พวกเรายืนไว้อยู่ ถ้าทั้งนาไปทำงานอำเภอเดีย
หมด จะได้ใครปลูกข้าวล่ะ

นวล ฉันขอยืนยันว่า เกยวกับ ภาระกิจจะเกิด อะไรไม่รู้ละ
ไม่ว่าเรื่อง ฉันถึงอยากจะมาฟังจากปากครุ

เสมียน เชอฉันเถอะนา

นวล เออ ได้ฟังพดียงงค่อยสบายใจหน่อย อ้าว โน่น

ใครมาแถวตะ คงจะเป็นพ่อทมิฬมาเลี้ยงด้วย
(ทมิฬเข้ามา)

ทิม น้ำ ๆ รถเจ้าหน้าที่อนามัย เขามาทางนี้ไม่ใช่

นวล ใช่ จอดอยู่นั่นไม่เห็นรี ชุระอะไร

ทิม เร็ว ๆ เข้า ให้เขาไปรับครุหน่อย

นวล ครุเป็นอะไร

ทิม ครุแกไม่สบายมาก ฉันทไปเจาะแกตรงใต้คันทึก
ท้ายบ้านตงคงแน่นะ แก ปวดท้อง จะแยแ่แล้ว
น้ำกตัวได้ตงอีกเดบ

นวล เป็นอะไรนะ

ทิม ได้ตงอีกเดบ ไหนตะน้ำ เจ้าหน้าที่เขาไปไหน
เร็ว ๆ เข้า จะให้เขาช่วยพาแกไปส่งโรงพยาบาล
หน่อย

นวล เขาไปทางนี้ ทางหนองน้ำ แ่วหน้ทงครุไว้กะใคร

ทิม ตงคง ฉันทุ้มไปฝากบ้านตงคงไว้แล้ว (ทมิฬ
ออกไป)

เสมียน คงเจ็บแน่ๆ ไม่งั้น พ่อทมิไม่พรอดพรวดยง^๕
 เอ ฉันต้องรีบไปดูแลลูกหน้อยรายงานรายแงน
 ไม่เอากันละ อ้อ ฝากหนังสือ^๕ไว้ด้วยดิฉัน

นวล วางไว้เถอะยะ (เสียงเครือ) โช้ ครุจะเป็นอะไร
 ไปก็ไม่วู้^๕ นังหวานเอ๋ย ครุเจ็บไปแล้ว

หวาน อ้อ อ้อ ครุเจ็บ ไม่มีใครให้ฉันกินข้าวแดง

นวล ครุจะเจ็บลึกกว่านี้ไม่วู้^๕ แดงเด็ก ๆ พวกนี้
 จะทำยังไงดีละ

เสมียน ฉันจะรีบไปเรียนท่านศึกษาที่อำเภอให้ทราบ จะ
 ได้ใครมาสอนแทนก็ไม่วู้^๕

นวล โอ๊ย ใครเขาจะมาสอนให้ ต้องครูเท่านั้นแหละ
 แกไม่มาเสียครึ่งวัน ก็ยุ่งกัน จะตายไปแล้ว
 นังหวานนักร้อนตวก ไอ้แก่นตกต้นไม้ เออ แด้ว
 ยังจะงานรับรอง ท่านผู้ใหญ่ จากกระทรวง อีกนะ
 ครุไม่สบายเสียแล้ว ใครจะได้ช่วยเป็นธุระละ
 ฉัน จะต้อง รีบไปบอก ท่าน สมองแล้วว้า ครุไม่
 สบาย

เสมียน อ้อ จริงดิ้นะ เรื่องกระทรวงศึกษาธิการจะมา
ทอดทฐินวัดนี้ใช้ไหม

นวล นันแหละ พวกเราไม่รู้ดีดักันเคย ได้แต่พึ่งคร
เทานน

เสมียน เอ้อแอ้ แม่นวลไปเรียนท่านสมภารเถอะ ดัน
จะรีบไปเยี่ยมอาการครู แล้วต้องไปเรียนท่าน
ศึกษาฯ ท้อเถอะ แยะจริง ๆ ครูป่วยเสียแล้ว

นวล นันนะชิยะ โช้เอ๋ย แกจะเจ็บแคไหนก็ไม่รู้

เสมียน คงไม่เป็นโรมากดอกนะ แม่นวล เคยวนหมอ
เขาเก่ง ๆ หมอหุดวงอย่างทีครเคยบอกให้เราไป
หานันแหละ เขารักษาได้สวระพัด

นวล ยะ แต่ฉันยังไม่ไวใจอยู่นั่นเอง โช้เอ๋ย ครูแก
ไม่เคยเจ็บเคยน๊ะ สอนมาไม่รู้จักกบดัดกแล้ว
ไม่เคยเจ็บเคยไซ้ โอ้ฉันนะ ไม่เคยนึกเคยนะว่า
ครุจะรู้จักเจ็บเหมือนคนอื่น

เสมียน นันนะชิ ดันกเหมือนคน

นวล โช้เอ๋ย แล้วจะทำยังงัยกันดี

สมปน อ๋อ ย่ามัวร้องให้อยู่เลยแม่หมวด แกยังคงไม่เป็นไร
 มากดอกนะ ครูแกเคยบอกไม่ใช่หรือว่า ร้องให้
 ช่วยอะไรเราไม่ได้ดอก

นวล อ้อ... คิดขึ้นมาแล้วอดน้ำตาไหลไม่ได้
 แกเคยสอน นังน้อยมาตั้งแต่ฉันเด็ก ๆ นะ พ่อหนะ
 ให้อฉันมาเข้าโรงเรียนเมื่อแก่ แต่เขาก็เป็นครูนัง
 เหมือนกัน

เสมียน นันนี่ แกเป็นครูพวกเรามาเกือบทุกคนละแม่หมวด
 เราต้องทำตัวให้เต็มเป็นนักเรียนแกหน่อย แม่
 หมวดรีบไปจัดการบอกหุดวงพ่อ เกิดว่าครูเจ็บเลย
 แล้ว เราต้องคิดอ่านกันเอง เรื่องรีบรองท่านผู้
 ใหญ่จากกระทรวงนะ ฉันจะรีบไปเยี่ยมครูนัง
 หน่อย แล้วไปเรียนท่านศึกษา ๆ ว่าครูป่วย
 เสียแล้ว

นวล ยะ ยะ รีบไปเถอะ โน่นแน่ พ่อทิมเขามาแล้ว
 (เสมียนออก เสียงคนในโรงพูดกันว่า ครูเจ็บ
 มากไหม แล้วเราจะทำอย่างไรกัน แก้ว น้อย
 แกละ แหวน เดินเข้ามา)

น้อย (พูดกับแกละ) เห็นหรือยังละ แกละ เม
ซุกซน ไม่เชื่อคำครูก็น้อย่างนั้นละ เจ้าแก่นนะ
นับว่าเคราะห์ตกเพียงแต่แขนเดาะ

แกละ ฉันทเขตแถว พน้อย

แก้ว คอหักตายเสียกิด สมนานานัก

น้อย พอทเถอะแก้ว อย่าไปซ่าเดมเจ้าออก ทนคง
เขตกันนะ

นวล น้อย เอ็งเฝ้าเด็ก ๆ ไว้ก่อนนะ แม่จะไปหา
สมภารท่าน

น้อย จ๊ะ แม่ไปเถอะ ฉันทจะตพวงนได้เอง จนกว่าจะได้
ข่าวจากอำเภอก็จะต้องปิดโรงเรียนเมื่อไหร่ คง
ไม่มีใครกล้าซุกซนกันอีกละ (นวลออก)

แก่น ผมไม่ชนแล้วครับ

หวาน อ้อ อ้อ คิดถึงคร

แก้ว นิงเต้ย นิงเต้ย พรุ่งพรุ่งกลัวตายแล้ว

ทุก ๆ คน เจ้าพระคุณ ขอให้ครูหายเร็ว ๆ เถอะ

ปิดม่าน